

Sanatı, sanat için yapan ve Türk musikisini gerçekten bilen bir insan. Hiçbir zaman gazino patronlarının cazip tekliflerine iltifat etmemiş, hep sahne konserleri ile yetinmiştir. Ancak son yıllarda sıhhi sebepler yüzünden sahnelerden de uzak

NECMI RIZA AHISKAN

YILLARIN kadife sesli sanatkârı:
Necmi Rıza Ahiskan.

Kibar, mütebessim, herkese karşı nazik, arkadaş canlısı hakikî bir dost ve ender bulunur insanlardandır.

Necmi Rıza, spiritüel ve neşeli hali ile kendisini sevdirmiş ve her yerde arınan bir insan olmuştur.

Halen musiki ile tamamen kendi zevki için meşgul olan kıymetli sanatkâr, hiç şüphesiz gıpta edilecek durumdadır. Hiçbir zaman gazino patronlarının cazip tekliflerine iltifat etmemiş, hususi sahne konserleri ile yetinerek sanatı sanat için yapmıştır.

Bazı sıhhi sebeplerden dolayı son yıl-

larda maalesef müstakil konserlerini dinleyemediğimiz değerli sanatkârla karşı karşıyayım:

S — «Sanat hayatınız?»

C — «1915 yılında İstanbul'da Bakırköyde dünyaya gelmişim. Validemin sesi güzeldir. Bağlarbaşı'nda büyük bahçelli bir konağımız vardı. 8-9 yaşlarında iken bahçedeki ağaçlara çıkıp ezan okurdum. Sesimin güzel olduğu o zaman anlaşılmiş. İlkokulu Bakırköy Rüştiye mektebinde bitirdim. Bilâhara 12 yaşında Beşiktaş Valdeçemesine evimizi naklettik. Ben tahsilime Beşiktaş Şark Lisesinde devam ederek aynı zamanda Vişnezade Camii imamı merhum Abdülka-

dir Efendiden hıfzımı ikmal ettim. Bu arada şunu bilhassa belirtmek isterim, ailemde hiç hâfiz ve hoca yokken kendi arzumu ve ailemin mümanaatına rağmen (bu mani oluş tahsilimi aksatır düşüncesi iledir yanlış anlaşılmasın) tahsilimi de ihmal etmiyerek hıfzımı tahsilimle beraber tamamladım. Halen de, Kuran-ı Azimüşşana hizmet ederim ve her yıl merhum pederime Şişli Camiinde mukabele okurum.

Şark Lisesi orta kısmından Sultanahmet Ticaret Lisesine geçtim. Bu liseyi bitirmem, şimdiki mesleğimde bana çok yardımcı olmuştur.

Güzel bir tesadüf beni kıymetli mu-

sikişinas Beşiktaşlı Hafız Rıza Beyle karşılaştırdı. Evvelâ dinî musiki, bilâhara Türk musikisinin bazı çok güzel eserlerinin tadını kendisinden tattım. Merhum, beni aziz dostları Fahire ve Refik Fersan'a götürdü. Fersanların âdeta bir musiki mahfeli olan evlerinde kendilerinden Türk musikisinin en güzel eserlerini meşkettim. Suphi Ziya Özbekkan Beyefendi'yi orada tanıdım ve kendilerinden iki yıl feyz aldım. Delâletleri ile hayata edindiğim (hamdolsun bu duruma kadar tesir eden) ikinci bir babam gibi sevdiğim o büyük virtüöz, o kıymetli musikişinas, o beyefendi insan Refik Talât Alpman'ı bana tanıttı. Tam 17 sene kendilerinden musikimizin en nadide eserlerini meşkettim. Muhterem hocamı her zaman minnetle anmaktayım, nur içinde yatsın.

1938 yılında açılan Ankara Radyosuna girişimin ufak bir hikâyesi vardır. O yıllarda Beyoğlundaki İstanbul Radyosunda okumakta idim. Bir gece Zaharyanın 'Gülistan-ı nakş-ı hüsnünden baharistan yazar' güfteli saba bestesini okurken Yalovadan bir telefon gelmiş. Zamanın Münakalât Vekili merhum Ali Çetinkaya, okuyanın kim olduğunu sormuş, ben ailevi vaziyetim dolayısı ile Ankara Radyosuna gitmemiştim, kendilerinin ısrarlı emirleri ile bir hafta içinde Ankara Radyosuna nakletmek mecburiyetinde kaldım. İsbetli olmuş, orada iki, üç yıl musikimizin kıymetli üstatlarından başta merhum Nuri Halil Poyraz olmak üzere Kemal Niyazi Seyhun, Vecihe Daryal, Ruşen Kam ve bil-

BİR KONSERİ — Necmi Rıza Ahiskan, çok ilgi gören konserlerinden birinde.

İKİ DEĞERLİ SANATKÂR — Ahiskan, Münir Nurettin Selçuk'u çok sever ve takdir eder. Halen bekâr olmasına rağmen evine çok düşkündür. Evliliklerinde hüsrana uğramış olan Necmi Rıza Ahiskan, «Nedense bizim girdiğimiz dünya evleri hep mail-i inhidam oluyor» diyor.

hassa seçmelerimizle çok yakından alakadar olan zevk-i musikisi söz götürmez büyük sanatkar, Mesut Cemil Beyden sonsuz istifadeler attım.

1941 senesinde İstanbul Belediyesi Konservatuarı İcra Heyetinde açılan bir münhale müracaat ettim. Başta Zekâidedezade Hafız Ahmet İrsoy olmak üzere Dr. Suphi Ezgi, Dürrü Turan, Santuri Ziya Bey, Refik Fersan, Kemal Ni-yazi Seyhun'un bulunduğu hayette imtihanı kazanarak İcra Heyeti üyeliğine tâyin edildim. Bir yıl sonra müstakilen bilhassa kış mevsiminde verdiğim, sanat hayatımın en büyük hâtırası olan sahne konserlerime başladım. 1943 yılında musikiyi hayatımın bir süsü ve ruhumun bir ihtiyacı olarak kabul edip, maişetimi ticaret yolu ile temin etmeye karar verdim. Fakat müstakilen verdiğim sahne konserlerimi de ihmal etmedim. Ayrıca İstanbul Radyosunda da açıldığı günden beri yayınlara iştirak etmekteyim.»

S — «Son senelerde konserlerinize ara vermeniz sebebi?»

C — «Altı sene evvel Londrada geçirdiğim çok muvaffakiyetli bir karaciğer kisti ameliyatından sonra, büyük bir şanssızlık olarak safra kesesi karaciğere yapıştı, üç senedir bunun işlememesinden mütevellit arasıra büyük ıstıraplarım oluyor. Ondan dolayı böyle programlı bir işe girişemiyorum. Şahsen tiz bir insanım, bir konser hazırlığı inanın ki hayatımın yarısını almakta, şu ameliyatı bu kişi olacağım, inşallah ondan sonra neşeli konserler veririz.»

S — «Dünya evine girmeye niyetiniz yok mu?»

C — «Nedense bizim girdiğimiz dünya evleri mail-i inhidam oluyor, onun için derhal tahliye ediyoruz. Benim de gönlüm, ömrümüzün ikindisi olan bundan sonraki yıllarımı geçirecek sağlam bir dünya evine girmeyi arzu eder.»

HÜZZAM ŞARKI

Usulü: Sengin Semal

Beste: Necmi Rıza Ahiskan

Derman aramam derdime göz yaşımı silmem
Divane mi, âşık mı neyim ben dahi bilmem
Sensiz yaşamam âlem eğer düşmanım olsa
Mecburunam ölsüm de seni terk edebilmem.

S — «Boş vakitlerinizi nasıl geçirirsiniz?»

C — «Tiyatroyu çok severim. Fırsat buldukça giderim. Güzel filmleri kaçırmam. Okumayı çok severim. Bütün bir yılı da, kendi keseme göre tanzim ettiğim Avrupa seyahatinin zamanını beklemekle geçiririm. Son zamanlarda seyahat imkânları da doğrusu çok kolaylaştı, bu imkânlardan mümkün olduğu kadar istifade etmek isterim.»

S — «Musikimizin bugünkü durumu hakkındaki fikirleriniz?»

C — «Avrupadan bahsetmeyi ayıp bulurum. Meselâ Londra'da her akşam 5 000 kişilik bir konser salonunda ekseri gittiğim zaman mübâlağasız o klâsik konserleri dinlemeye gelmiş genç, orta yaşlı, ihtiyar İngiliz kalabalığını görür âdeta kıskanırdım. Bana inanın başka bir gün rock and roll veyahut twist'in bir çilgin müessesili de Londraya konser vermeye geldiği zaman o kalabalığın yarısını da orada göürdüm. Halbuki bizde, gidip iki güzel saat geçirdiğimiz piyasa musikisini, yeni nesil Türk musikisi zannediyor. Şimdi kabahat bizde mi, yeni nesilde mi? Onlara, ayıracak imkânı vermediğimizden ötürü, bence bu günâh, halka eğilmek değil, halkı yükseltmek mevkiinde olan radyolarımızdadır zannediyorum. Bir şey ya vardır ya yoktur. Ayrıca konservatuvarda halen Türk musikisinin bir avuç kalmış kıymetli sanatkarlarından istifade edilmemektedir, meselâ enstrüman tedrisi yoktur. Yalnız İstanbulda değil Türkiye'nin büyük şehirlerinde Türk musikisi enstitüleri kurulmalı ve günden güne azalmakta olan bu işi bilen kıymetli sanatkarlardan istifade yoluna gidilmelidir. Ayrıca mevsiminde şehrin muhtelif yerlerinde halkın alâkasını ve sevgisini çekecek programlar hazırlamak suretiyle klâsik Türk musikisini sevdirecek konserler tertip edilmelidir.»